

Ülkemizin Tarımsal Mekanizasyonu'na Toplu Bakış

M. Ali BOLU (1)

5 nci beş yıllık kalkınma plânı hazırlığına başlanması nedeniyle, bu yazı hazırlanmıştır.

Tarımsal mekanizasyon; mekanik ve elektriksel güç kaynaklarına dayalı alet, makine, cihaz ve tesislerin planlanması, seçilmesi, kullanılması ve işletilmeleri eylemlerini kapsıyan entegre bir düşünce ve eylemdir.

Tarımsal mekanizasyonun iki temel ögesi traktör ve ekipmandır.

Mekanizasyonun, plansız bir şekilde hızlı geliştirilmeye çalışılması sonucu, 1948 yılından sonra başlayan çok çeşitli marka ve modeldeki traktörlerin ülkemize girişi ekonomik ve teknik sıkıntıları da beraber getirmiş ve bunun bedelini çiftçimiz ödemiştir, ödemekte de devam etmektedir.

Mekanizasyonun plansız bir şekilde hızlı geliştirilmeye çalışılmasının sonucu, ülkemizde 400 bini aşan 34 marka ve 115 modelden oluşan bir traktör parkı bulunmaktadır. Tarım iş makinaları ise 267.430 traktör pulluğu, 124.111 kültüvatör, 69.282 diskli tırmık, 1.575 merdane, 34.426 mibzer, 27.616 tarla tırmığı, 20.675 universal ekim makinası, 71.574 diskli gübre serpmek makinası, 299.973 tarım arabası (römork) ve 7.757 adet biçerdöğdendir. 400.000 aşan traktör varlığına karşı tarım iş makinalarının bu sayıları yetersizdir.

Bugün için 300 - 350 saat/yıl olan traktör kullanma süresinin 800 - 1000 saat/yıl'a çıkarılması halinde ülkemiz ulusal ekonomisine önemli düzeyde döviz tasarrufu sağlanmış olacaktır.

Bunun sağlanmasının yolu ise Organizasyon ve eğitimidir.

1) Yük. Müh. - S.D.M.M.A. Öğr. Gör. - 5 nci Beş Yıllık Kalkınma Plânı Özel İhtisas Komisyonu Üyesi - T.Z.D.K. Adapazarı Müessesesi eski Müdürü.

1955 yılına kadar öğrenimini sürdüren, makina ihtisas okulu mezunları Marshall Planı ile ülkemize sokulan traktör ve tarım makinalarının bakım ve kullanılmalarını sağlamıştır.

Eğitime büyük çapta önem verilmelidir.

5 nci beş yıllık kalkınma planı döneminde, Tarım Meslek Liseleri, yetiştirdikleri mezunlarının Tarım iş kolunda çalışmaları kaydıyla, mutlak sürette açılmalıdır.

Yukarıda bahsedilen tarım makinaları ile ilgili, makina ihtisas okulları açılmalıdır.

Traktör parkımızın en az 500 bin olması gerektiği varsayımından giderek ve bir traktörün ekonomik ömrünün 12 yıl alındığında her yıl en az 50 bin traktöre ihtiyaç olacağı ortaya çıkar.

Traktör ihtiyacına paralel olarak ekipman ihtiyacı artacak, bu da alınacak tedbirlerle, memleketimizde uluslararası normlara uygun ekipman imalatının gelişmesine yardımcı olacaktır.

Bugün memleketimizde traktör ekipman dengesi 1,5 ton olarak hesaplanmıştır.

Tarım, 5 nci beş yıllık plan döneminde bu dengenin 10 tona çıkarılacak şekilde teşkilatlandırılması, gerek traktör imalat sanayi ve gerekse ekipman imalatının geliştirilmesi açısından çok büyük önem taşır.

Tarımın teşkilatlanmasında ise;

1 — Toprak parçalanmasının önlenmesi Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesinin yaptığı araştırmaya göre 50 dönümden küçük (75 dönüm en az olmalıdır.) toprak mekanizasyon için verimli değildir.

Topraklarımızın % 85'i, 50 dönümden küçüktür. Bu nedenle yani bölünmüş ve dağılmış tarım arazilerinde planlama ve mekanizasyon uygulanamamaktadır.

1.1 — Topraklarımız, 75 dönümden küçük bölünmemelidir.

1.2 — Bölünmüş ve 50 dönümden küçük topraklar birleştirilmelidir.

1.3 — Sanayi tesisleri ve meskenler ekilebilir arazilerde yapılmalıdır.

2 — Mekanizasyon için eğitim.

Tüm Zirai kuruluşlar, tatbiki olarak toprağın gerektirdiği ekipman ve güçle işlenmesini yerinde köylümüze öğretmeli, bunun için bu kuruluşlarımızdaki personel ciddi uygulamalı bir eğitimden geçmelidir. Aynı zamanda bu elemanların, memur çalışma zihniyetinden uzak, birer misyoner gibi çalışmalarının sağlanması tedbirleri alınmalıdır.

Bu uygulamalar çok ciddi bir şekilde denetlenmeli ve bu denetlemeler başka kuruluşlar tarafından yapılmalıdır.

Örneğin, Üniversitelerden istifade olunabilir.

3 — Tarım alet ve makinaları imalatının ülkenin uygun bölgelerine yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

Bölgelerin ihtiyacı olan, alet ve makinaların, o bölgelerde imal edilmesi, bu makinaların köylümüzün eline daha kolay, daha ucuz ve kullarımlarında daha bir rahatlığı getirecek, o bölgenin kalkınmasına katkıda bulunacaktır.

4 — İmal edilmekte olan tarım alet ve makinalarının geliştirilmesi.

İmal edilmekte bulunan bütün alet ve makinalar, kendilerinden beklenileni vermeleri, kullanılan malzeme ve işçilikten tasarruf imkanlarının araştırılmasının sağlanması için kuruluşlar arasında sıkı bir işbirliği, bu işbirliği, kullanan köylümüz, satıcı ve imalatçı arasında olmalıdır. Bunun, Üniversitelerimizce denetlenebilecek bir organizasyon mutlaka getirilmelidir. Finansmanı kamu kuruluşlarınca karşılanmalıdır.

5 — Yeni tarım alet ve makinalarının geliştirilmesi.

5.1 — Bölgelerde, tarım alet ve makinalarının geliştirilme merkezleri kurulmalıdır. Bu merkezlerin çalışmaları, diğer zirai kuruluşların araştırmaları sonucu bölgelerin ihtiyaç duyduğu makinaları geliştirme ve yurt dışında geliştirilmiş bulunan aletleri ülke şartlarına adepte edilmesinin sağlanması olmalıdır.

Bu merkezler, mamullerin gerektirdiği kalıp, master ve bağlama düzenlerini yapıp imalatçı firma veya firmalara devretmelidir. Çalışmalarını, bölgelerinde bulunan üniversitelerin denetiminde yapmaları gerekir.

5.2 — Tarım alet ve makinalarının imalatı için kalıp, master ve bağlama düzenlerinin yapımı için harcamalar bir defada firmalarca masrafa işlenebilmelidir.

5.3 — İthalat belgesinin yenilenmesi yerine, firmanın müracaatı olmadıkça devamı sağlanmalıdır.

5.4 — Geliştirilecek aletler, mümkün olduğu kadar standart olmalı ve model değişikliği mümkün olduğu kadar az olmalıdır.

5.5 — Mekanizasyonda, kooperatifçiliğe Devlet desteği sağlanmalı, (Kooperatif ağaları türememesi için yasal tedbirler alınmalıdır.) Yılda bir mahsul yerine, birden fazla mahsul elde edilmelidir.

5.6 — Mekanizasyonla işgücünden tasarruf edilmeli ve artan işgücü (işçi) bölgelerinde geliştirilecek sanayi kollarında istihdam edilmelidir.

5.7 — Tarımsal işletmelerde hayvancılık geliştirilmeli ve hayvan besiciliğindedeki mekanizasyon uygulanmalıdır. Mekanize edilmiş besi ahırları, kümesler, kesimhane ve buzhaneler Devlet desteği ile kooperatifler kanalıyla gerçekleştirilmelidir.

5.8 — Alet ve makinaların yedek parça fiyatları ülkemizin her yerinde aynı olmalıdır.

6 — Yardımcı işletmeler :

6.1 — Enerji

6.1.1 — Mevzi, küçük hidroelektrik santrallerinin kurulması için, gerçek ve tüzel kişilere yetki verilmeli ve gerek yatırım ve gerekse teknolojik bilgi olarak Devlet yardımı sağlanmalıdır.

6.1.2 — Biogaz, metangaz ve benzeri yakıtların elde edilmesi ve kullanılması için çalışmalar yürütülmelidir.

6.1.3 — Güneş enerjisinden, ısıtma, soğutma ve kurutma işlemlerinde istifade edilmeli, bunun için 5 inci beş yıllık planda bazı kuruluşlara görev verilmelidir.

6.1.4 — Rüzgar enerjisinden istifade edilmelidir.

6.2 — Organizasyon, kurulan kooperatif ve işletmelerin sevk ve idaresi için tip teşkilâtlar geliştirilmelidir. Görev, yetki ve sorumluluklar tefsire muhtaç olmayacak şekilde belirlenmelidir.

6.3 — Eğitim, işletmelerin sevk ve idaresi için gerekli personel, Devlet tarafından yetiştirilmelidir.

6.4 — Bakım hizmetleri :

Tarım alet ve makinaları ve yardımcı tesislerinin bakımını en azından bir müddet, memleketimizin en ücra köşesine kadar, kamu kuruluşlarından biri tarafından götürülmelidir.

K A Y N A K L A R

- 1 — 4 ncü beş yıllık kalkınma planı (1979 - 1983).
- 2 — 1978 - 1979 Ziraî ve İktisadî durum raporu. (T. Ziraat Odaları Birliği XII. Genel Kurul).
- 3 — OR - KÖY Bölge Planlama Semineri. (notları).
- 4 — MPM - 175 nolu 1975 yayını.
- 5 — Tarım ve Müh. dergisi - Haziran 82. (12 Ocak 82 tarihli bilimsel toplantı.)

Derginin Yayınlanması ve Dergiye Verilecek Yazıların Hazırlanması ile İlgili Esaslar :

- 1 — Dergi normal olarak senede dört sayı olarak yayınlanır. Yazı heyeti tarafından gerekli görüldüğü hallerde ilâve sayıların çıkarılması mümkündür.
- 2 — Dergi, Sakarya D.M.M. Akademisi öğretim kadrosu tarafından yapılan araştırma ve incelemelerin sonuçlarını neşretmek gayesiyle yayınlanmakla beraber Akademiye mensup olmayan müelliflerin yazıları da neşredilebilir.
- 3 — Yazılar daktilo ile seyrek olarak kâğıdın bir yüzüne yazılmalı ve iki nüsha olarak Dergi sekreterliğine verilmelidir.
- 4 — Metnin tertibinde :
 - a) Yazarın adı.
 - b) Yazarın bağlı olduğu Fakülte ve Kürsü adı.
mevcut olmalı ve yazı, şekil ve resimler hariç 15 daktilo sahifesini aşmamalıdır. Müellifinin müracaatı üzerine kısaltılmıyacağı anlaşılan daha uzun yazıların, Yazı Heyetinin kararı ile basılması mümkündür. Başlık 50 harften uzun olmalıdır.
- 5 — Yazı, mümkün olduğu kadar şu bölümlerden teşekkül etmelidir :
 - 1 — Giriş ve maksad,
 - 2 — Kullanılan notasyon,
 - 3 — Ele alınan konu ile ilgili çabuşmalar,
 - 4 — Konunun incelenmesi,
 - 5 — Varılan sonuçlar,
 - 6 — Ekler,
 - 7 — Bibliyografya.
- 6 — Referanslar, metinde numaralanarak belirtilmeli ve muhakkak yazı sonunda bibliyografya kısmına verilmelidir. Tercüme ve nakil yazılar için mehz göstermek mecburidir.
- 7 — Şekiller, teknik resim kaidelerine uygun olarak çini mürekkeple aydınge'e büyük ölçekte çizilmeli ve metin içinde yeri işaretlenerek hangi ölçüde küçültüleceği belirtilmelidir.
Şekiller üzerindeki yazı ve rakamlar, şekillerin büyüklüğüne uygun olmalı, temiz yazılmalı, küçültme halinde seçkin ve okunaklı kalabilmelidir. Yazı heyeti lüzum gördüğü şekilleri yeniden çizdirmeye ve gerekli telif ve tercüme hakkından mahsup etmeye yetkilidir.
- 8 — Fotoğraflar, parlak kâğıda çok net bir şekilde basılmış olmalı ve ne ölçüde küçültüleceği arkasında belirtilmelidir.
- 9 — Yazılar «Sakarya D.M.M. Akademisi Dergisi Yazı Heyeti Sekreterliği - Adapazarı» adresine gönderilmelidir.
- 10 — Gönderilen yazılar geri verilmez.
- 11 — Dergide yayınlanacak yazılarda ileri sürülecek mütalaaaların ve formüllerin yanlışlığından doğacak sorumluluk yazı sahiplerine aittir.
- 12 — Müellif tarafından vaktinde tashih edilmeyen yazılar, Yazı Heyetinin uygun göreceği bir şahsa tashih ettirilir ve ücret telif hakkından ödenir.
- 13 — Bir sayfada 5 ten fazla yanlış kalan yazılar tashih edilmemiş sayılır.
- 14 — Telif hakları ve belirtilmemiş diğer hususlar hakkında «Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademiler Yayın Yönetmeliği» hükümleri muteberdir.